
MANTENIMENT HIGIENICOSANITARI EN LES INSTAL·LACIONS DE RISC DAVANT LA LEGIONEL·LA

OBJECTIUS

- Elaborar criteris per prevenir i controlar les infeccions causades per la legionel·la, en les que les instal·lacions que en el seu funcionament produeixen aerosols, juguen un paper molt important en la seva transmissió.
- Respondre a les necessitats tecnicosanitàries del personal implicat en la instal·lació, manteniment, inspecció i tractament sanitari d'aquestes instal·lacions
- Donar resposta al que preveu la normativa (Decret 352/2004 de 27 de Juliol) en matèria de prevenció de la legionel·losi, concretament al què fa referència als requisits de formació del personal que realitzi operacions de manteniment higiènicosanitari, així com tractaments per a la prevenció de la legionel·losi en instal·lacions regulades en aquest decret, tant si és personal propi de l'empresa titular de la instal·lació , com si pertany a una entitat o servei extern contractat.

PROGRAMA

1 .- IMPORTÀNCIA SANITÀRIA DE LA LEGIONEL·LOSI

- Biologia i ecologia de l'agent causal
  - Característiques biològiques de la bactèria
  - Distribució ecològica de la Legionel·la en el nostre entorn
  - Efectes de la temperatura sobre la Legionel·la
- Transmissió de la bactèria al home (cadena epidemiològica)
  - Reservoiri on es troba la Legionel·la
  - Via d'entrada a la instal·lació
  - Multiplicació de la bactèria
  - Mecanisme de transmissió
  - Susceptibilitat de l'hoste
  - Condicions perquè es produeixi una infecció per Legionel·la
- Instal·lacions de Risc
  - Torres de refrigeració i condensadors evaporatius
  - Sistemes interiors d'aigua calenta sanitària i aigua freda de consum humà en edificis
- d'us públic

- Centres termals, piscines climatitzades i banys de bombolles.
- Altres instal·lacions
- Multiplicació de la Legionel·la en aquestes instal·lacions
- Mètode de transmissió de la Legionel·losis en aquests dispositius
- Vigilància Epidemiològica de la Legionel·losi
  - Que és un sistema de vigilància epidemiològica ?
  - Vigilància epidemiològica de la Legionel·losi al món
  - Vigilància epidemiològica de la Legionel·losi a Europa
  - Vigilància epidemiològica de la Legionel·losi a Espanya
  - Vigilància epidemiològica de la Legionel·losi a Catalunya
  - Sistemes d'informació. Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica
- Incidència de la Legionel·losi en el nostre país

2.- ÀMBIT LEGISLATIU

- Introducció a les bases jurídiques de la responsabilitat de les empreses en la prestació de
- serveis per a la prevenció de la Legionel·losi, incloent la formació actualitzada dels seus
- treballadors.
- Normativa relacionada amb la prevenció i control de la Legionel·losi, les substàncies i
- preparats perillosos, aigua de consum humà, plaguicides i biocides, instal·lacions
- tèrmiques d'edificis i abocaments industrials.
- Marc legislatiu :
  - RD 865/2003 del 4 de juliol pel qual s'estableixen els criteris higienicosanitaris per a
- la prevenció i control de la legionel·losi.
  - Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions
- higienicosanitàries per a la prevenció i control de la legionel·losi.
  - RD 3349/1983 pel qual s'aprova la Reglamentació tecnicosanitària sobre la fabricació,
- comercialització i utilització de plaguicides i modificacions posteriors
  - Directiva 98/8/CE, de 16 de febrer de 1998, relativa a la comercialització de biocides
  - RD 363/1995 i RD 1078/1993, relatius a substàncies i preparats perillosos.
  - RD 1138/1990, d'aigües d'abastament i Directiva 98/83/CE .
  - RD 1751/1998, RITE
  - Normativa estatal i autonòmica relativa a abocaments d'aigües residuals industrials

3 .- CRITERIS GENERALS DE NETEJA I DESINFECCIÓ.

- Característiques de l'aigua.
  - Paràmetres físics :
    - Gust i olor
    - Color
    - Turbidesa
    - Conductivitat
    - Temperatura
  - Paràmetres químics :
    - pH
    - Duresa

    - Acidesa mineral

    - Sòlids dissolts
    - Sòlids en suspensió
    - Sòlids totals
    - Gasos dissolts
    - Clor lliure residual
- Problemàtica de l'aigua de les instal·lacions de risc.
  - Incrustació
  - Índex de Langelier
  - Llots
  - Corrosió
  - Creixement microbiològic
- Bones pràctiques de neteja i desinfecció.
  - Bones pràctiques generals
  - Torres de refrigeració
  - Circuits d'aigua sanitària calenta i freda
  - Banyeres d' hidromassatge
  - Piscines
  - Fonts ornamentals
- Tipus de productes i tractaments.
  - Tractaments biocides (tractaments químics, tractaments no químics)
  - Tractaments antiincrustants
  - Tractaments anticorrosius
- Registre de productes. Desinfectants autoritzats.

4 .- SALUT PÚBLICA I SALUT LABORAL

- Exposició a productes químics :
  - Marc normatiu
  - Definicions prèvies

- Classificació de les substàncies químiques
- Formació i Consultoria
- Efecte dels contaminants químics sobre l'organisme. Riscos de la seva utilització
- Límits d'exposició professional per agents químics
- Etiquetat dels productes químics
- Exposició a agents biològics
  - Marc normatiu
  - Definicions prèvies
  - Classificació dels diferents agents biològics
  - Efectes dels agent biològic sobre la salut
  - Agents biològics de risc segons el treball desenvolupat
  - Mesures preventives a seguir en exposicions amb agents biològics
- Equips de protecció individual
  - Marc normatiu
  - Protectors del cap
  - Protectors dels ulls i de la cara
  - Protecció vies respiratòries
  - Protecció mans i braços
  - Protecció anticaigudes
  - Protecció peus i cames
  - Protecció total del cos

5.- INSTAL·LACIONS DE RISC INCLOSES EN L'APLICACIÓ DEL RD 865/2003

- Origen de la contaminació en aquestes instal·lacions
  - Penetració en el sistema
  - Multiplicació de la bactèria
  - Transmissió de la bactèria
- Funcionament i models.
  - Torres de refrigeració
  - Condensadors evaporatius
  - Circuits d'aigua sanitària calenta i freda
  - Banyeres d' hidromassatge
  - Fonts ornamentals
- Disseny i manteniment d'aquestes instal·lacions
  - Torres de refrigeració
  - Condensadors evaporatius
  - Circuits d'aigua sanitària calenta i freda
  - Banyeres d' hidromassatge
  - Fonts ornamentals
- Presa de mostres ambientals

- Controls analítics de les mostres

6.- IDENTIFICACIÓ DELS PUNTS CRÍTIQS. ELABORACIÓ DELS PROGRAMES DE CONTROL.

- Obligacions legals
  - Obligacions legals específiques
  - Obligacions legals generals
- Responsabilitats i requisits
  - Responsabilitats dels diferents agents
  - Requisits que han de complir els diferents agents
- Programa d'autocontrol de Legionel·la pneumophila
  - Formació de l'equip de treball
  - Inventari i cens de les instal·lacions
  - Diagrama de flux del procés
  - Identificació dels perills i mesures preventives
  - Establiments de punts crítics de control
  - Límits crítics
  - Vigilància dels punts crítics de control
  - Accions correctores
  - Verificació del pla d'autocontrol
  - Sistema de documentació
  - Programes de recolzament
  - Revisió del pla de control
  - Inspecció i certificat
- Guies Misaco (valoració del risc de transmissió de legionel·la de diferents instal·lacions)

7.- PRÀCTIQUES

- Interpretació de la etiqueta de productes químics.
- Càlcul de la preparació de dissolucions de productes a diferents concentracions.
- Complementació de les fulles de registre de manteniment.
- Visita pràctica d'instal·lacions de risc.
- Presa de mostres i medicions in situ.

8.- AVALUACIÓ

- Prova escrita sobre els continguts del curs tipus test de 25 preguntes

M E T O D O L O G I A

Les sessions combinaran l'exposició de conceptes teòrics amb la realització de supòsits pràctics extrets de la realitat empresarial que seran analitzats de forma individual i grupal. Els supòsits presentats permetran una ràpida transferència a la realitat empresarial de cada un dels participants.

Els mitjans didàctics utilitzats per a la impartició del curs consisteixen en la utilització del canó de projecció i en el lliurament de material de suport que complementarà l'exposició docent.